

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

2. Бураковський І.В. Глобальна фінансова криза: уроки для світу та України / І.В.Бураковський, О.В.Плотніков. – Х.: Фоліо, 2009. – 302 с.
3. Гальчинський А.С. Лібералізм: уроки для України: наук.–попул. есе / А.С.Гальчинський. – К.: Либідь, 2011. – 288 с.
4. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: монографія / Д.Г.Лук'яненко; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун–т ім. В. Гетьмана». – К.: Національний підручник, 2008. – 219 с.
5. Макогон Ю.В. Трансформація світового фондового ринку: світові тенденції та виклики для України: монографія / Ю.В.Макогон, Н.О.Бударіна, А.О.Прокопенко; Донец. нац. ун–т. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – 271 с.
6. Гужва І.Ю. Глобальні ланцюги доданої вартості та інтеграція до них України / І.Ю.Гужва, В.П.Онищенко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – №3. – С. 10–19.
7. Онищенко В.П. Лібералізація та ефективність торговельної політики / В. П. Онищенко, О. А. Гащицький // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2014. – № 1. – С. 5–13.
8. Пахомов С.Ю. Еволюція концепцій і моделей конкурентоспроможності / С. Ю. Пахомов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 11. – С. 3–8.
9. Backer K.D. Mapping Global Value Chains / Koen D. Backer and Sibastien Miroudot // OECD Trade Policy Papers. – 2013. – №159. – 46 p.
10. Measuring the Impact of Trade Facilitation Reform: World Bank Group Methodologies and Indicators [Electronic Resource] – Mode of access: <http://idbdocs.iadb.org/wsdocs/getdocument.aspx?docnum=39534720>.
11. Приєднання України до Угоди СОТ про державні закупівлі надасть можливість українським підприємцям брати участь у зарубіжних тендерах / Єдиний веб–портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248215517.
12. Global Trade Analysis Project (GTAP) [Electronic Resource] – Mode of access: <https://www.gtap.agecon.purdue.edu/default.asp>.
13. Мовчан В. Політика сприяння експорту в Україні після адміністративної реформи: аналітична доповідь / В.Мовчан. – К., 2012. – 43 с.
14. WTO Notifications' Search [Electronic Resource] – Mode of access: https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S003.aspx.
15. Шолойко А.С. Страхування експортних кредитів як інструмент державної підтримки експортної діяльності в Україні / А.С.Шолойко // Современная экономика: проблемы, тенденции, перспективы. – 2013. – №8. – С. 96–103.
16. Письмаченко Л.М. Досвід державного регулювання зовнішніх економічних відносин у країнах із розвинутою ринковою економікою / Л.М. Письмаченко // Теорія і практика державного управління. – 2007. – № 1(16). – С. 138–154.
17. Французов В.В. Торговые дома и специализированные торговые компании в мировой коммерческой практике / В.В. Французов, И.К. Дробница, А.В. Кочкарев и др. // Бюллетень иностранной коммерческой информации. – 2015. – №2. – С. 98–116.
18. Корінець Р.Я. Інформаційне забезпечення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів: посібник для тих, хто хоче розвинути сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи / Р.Я.Корінець, М.Й. Малік, Я.Я.Рибак та ін. – К.: Едельвейс, 2015. – 128 с.

УДК 339.982

П.Г. НЕБОТОВ,

директор Державного науково–дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки

В.І. НОВОДЕРЕЖКІН,

заступник директора з наукової роботи Державного науково–дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки

К.В. НОВОДЕРЕЖКІНА,

радник директора Державного науково–дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки

Є.І. ІВАНОВ,

провідний науковий співробітник Державного науково–дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки

Оцінка потенційного впливу від виходу Великобританії з ЄС на розвиток економіки України

У статті розглянуто можливі наслідки виходу Великобританії з Європейського Союзу для економіки України. Проаналізовано структуру і динаміку зовнішньоторговельних відносин між Великобританією та ЄС. На основі використання економіко–математичного моделювання в системі GTAP розраховано вплив можливих змін режиму торгівлі між Великобританією та ЄС на динаміку основних макроекономічних показників України. Сформовано рекомендації щодо уникнення негативних наслідків виходу Великобританії з ЄС для вітчизняної економіки.

Ключові слова: зовнішня торгівля, дезінтеграція, економічне моделювання, GTAP, Brexit.

П.Г. НЕБОТОВ,

директор Государственного научно–исследовательского института информатизации и моделирования экономики.

В.И. НОВОДЕРЕЖКИН,

заместитель директора по научной работе Государственного научно–исследовательского института информатизации и моделирования экономики.

Е.В. НОВОДЕРЕЖКИНА,

советник директора Государственного научно–исследовательского института информатизации и моделирования экономики.

Е.И. ИВАНОВ,

ведущий научный сотрудник Государственного научно–исследовательского института информатизации и моделирования экономики.

Оценка потенциального влияния от выхода Великобритании из ЕС на развитие экономики Украины

В статье рассмотрены возможные последствия выхода Великобритании из Европейского Союза для экономики Украины. Проанализировано структуру и динамику внешнеторговых отношений между Великобританией и ЕС. На основе

использования экономико–математического моделирования в системе GTAP рассчитано потенциальное воздействие возможных изменений режима торговли между Великобританией и ЕС на динамику основных макроэкономических показателей Украины. Сформированы рекомендации по предотвращению негативных последствий выхода Великобритании из ЕС для отечественной экономики.

Ключевые слова: внешняя торговля, дезинтеграция, экономическое моделирование, GTAP, Brexit.

P. NEBOTOV,

Director of State Research Institute of Information and Modeling of Economy.

V. NOVODEREZHKIN,

Associate director in science of State Research Institute of Information and Modeling of Economy.

K. NOVODEREZHKINA,

Advisor to the Director of State Research Institute of Information and Modeling of Economy.

YE. IVANOV,

Leading research fellow of State Research Institute of Information and Modeling of Economy.

Assessment of the potential impact of the UK's exit from EU for the economy of Ukraine

The article deals with the possible consequences of UK's exit from the European Union for Ukraine's economy. Structure and dynamics of trade relations between Britain and the EU are analyzed. Using GTAP economic and mathematical modeling system, the impact of possible changes in the UK–EU trade regime on the dynamics of key Ukraine's macroeconomic indicators is calculated. Recommendations to avoid negative consequences of Brexit for domestic economy are suggested.

Key words: foreign trade, disintegration, economic modeling, GTAP, Brexit.

Постановка проблеми. За результатами референдуму щодо членства Великобританії в Європейському Союзі, який відбувся 23 червня 2016 року, 51,9% проголосували за вихід з ЄС. Вихід Британії з єдиного спільного ринку товарів, послуг, капіталів і робочої сили 28 країн світу матиме неминучі наслідки не лише для самих країн ЄС, але і для всього регіону в цілому. За підсумками 2015 р. на країни ЄС припадало 37,5% зовнішньоторговельного обороту України, зокрема на Британію – 1,2% [1]. Відтак трансформація режиму зовнішньоекономічної діяльності та переорієнтація міжнародних потоків товарів і послуг внаслідок виходу Британії з ЄС можуть призвести до істотних змін в ринковій рівновазі на основних ринках збуту вітчизняної продукції, що неминуче вплине на динаміку розвитку вітчизняної економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На час підготовки статті до друку дослідження імовірних наслідків для економіки України від виходу Великобританії з ЄС ще не набули поширення у вітчизняній науковій літературі. Це пояснюється відсутністю наразі конкретних умов, на яких відбуватиметься даний вихід, що більшою мірою обумовлює необхідність висувати гіпотези, ніж працювати з фактологічним матеріалом. Водночас проблемам розвитку зовнішньоекономічних відносин між Україною та ЄС присвячено низку публікацій у фахових виданнях, зокрема В.Г. Андрійчука

[2], Т.О. Рибаків [3], К.В. Шиманської [4], А.Ю. Сібекиної [5], Н.О. Ільєнка [6] та ін.

Метою статті є визначення та оцінка впливу на вітчизняну економіку внаслідок від трансформації зовнішньоторговельного режиму між Великобританією та ЄС в умовах реалізації політики Brexit.

Виклад основного матеріалу. Для Великобританії інші країни ЄС стабільно залишаються ключовими партнерами з торгівлі товарами. На них припадає майже половина загального експорту та імпорту товарів Сполученого Королівства (табл. 1).

Впродовж 2010–2015 рр. в торгівлі Британії з ЄС спостерігалось дворазове зростання негативного сальдо торгівлі товарами – з 42,8 до 85,3 млрд. фунтів. Експорт скоротився на 6% – з 141,9 до 133,4 млрд. фунтів, імпорт зріс на 18,4% – з 184,7 до 218,7 млрд. В товарній структурі експорту Великобританії до країн ЄС переважає високотехнологічна наукоємна продукція з високим рівнем доданої вартості, зокрема машини і механічне обладнання (11,08%), засоби наземного транспорту (10,94%), фармацевтична продукція (7,48%). Водночас, значною є і частка сировинної продукції – нафти і нафтопродуктів (11,76%), значне падіння цін на яку в 2014–2015 рр. призвело до падіння вартісних обсягів загального експорту Сполученого Королівства в ЄС.

Таблиця 1. Динаміка зовнішньої торгівлі Великобританії товарами з країнами ЄС у 2010–2015 рр., млн. фунтів стерлінгів

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Експорт до ЄС	141 931	158 293	149 986	150 423	146 666	133 365
Темп приросту, % до поперед. року	–	11,5	–5,2	0,3	–2,5	–9,1
Імпорт з ЄС	184 726	201 599	206 914	217 101	221 360	218 667
Темп приросту, % до поперед. року	–	9,1	2,6	4,9	2,0	–1,2
Сальдо торгівлі з ЄС	–42 795	–43 306	–56 928	–66 678	–74 694	–85 302
Загальний експорт	271 806	318 693	303 154	350 235	310 528	304 909
Частка ЄС в заг. експорті, %	52,2	49,7	49,5	42,9	47,2	43,7
Загальний імпорт	380 581	421 698	441 921	421 293	420 610	410 925
Частка ЄС в заг. імпорті, %	48,5	47,8	46,8	51,6	52,6	53,2

Укладено авторами. Джерело: [7]

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Що стосується імпорту до Великобританії з країн ЄС, то для нього характерним є переважання тих самих товарних груп, що й в експорті. Це свідчить про значну роль внутрішньогалузевої торгівлі між сторонами, а отже, й про високий рівень інтеграції економіки Сполученого Королівства з економіками інших ЄС.

Велику роль в зовнішньоторговельному обороті Великобританії відіграє також експорт послуг, що становить 22,4% всіх експортних операцій Сполученого Королівства з країнами ЄС. Основну частку в загальному експорті послуг з Великобританії станом на 2015 р. склали ділові послуги (26,7%), фінансові послуги (24,3%), туристичні послуги (12,3%), а також транспортні послуги (11,8%). В імпорті переважають туристичні послуги (30,3%), ділові послуги (27,9%) та транспортні послуги (16,7%).

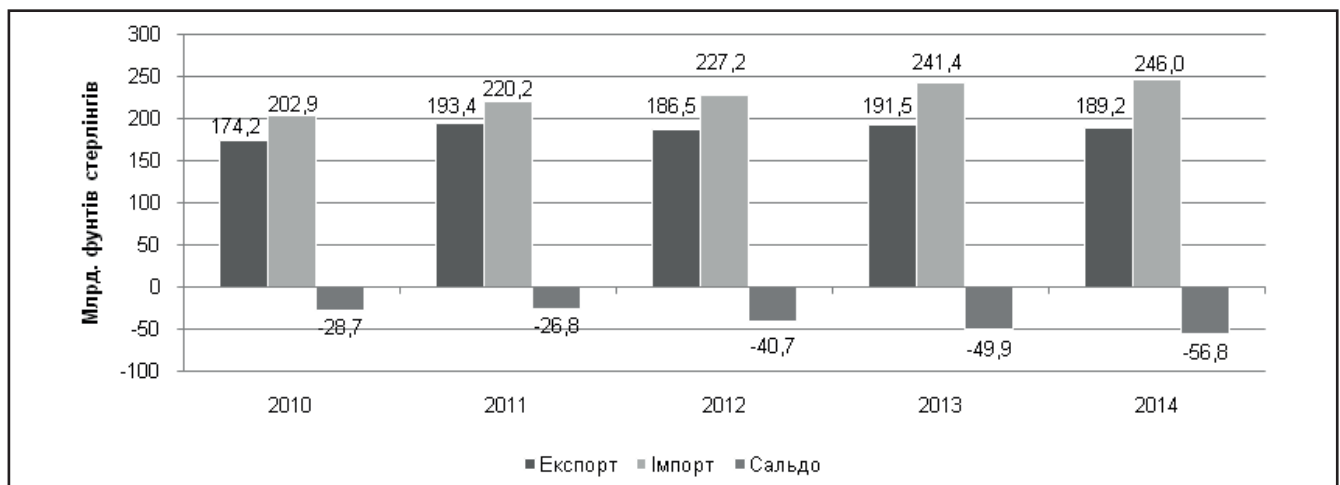
Позитивне сальдо торгівлі послугами Великобританії з іншими країнами ЄС не перекидає негативного сальдо в торгівлі товарами, тому загальне сальдо залишається від'ємним (рис. 1).

Вихід Великобританії з Євросоюзу призведе до трансформації торговельного режиму між ними. Навіть за умов укладання угоди про вільну торгівлю, виключення Великобританії зі спільних проектів в рамках єдиної сільськогосподарської політики ЄС обумовить необхідність встановлення між ними значних бар'єрів у торгівлі сільгосппродукцією за зразком ЗВТ між країнами ЄС та Європейською асоціацією вільної торгівлі (Швейцарія, Норвегія, Ісландія, Ліхтенштейн). Для

України вихід Британії з ЄС означатиме також скасування умов двосторонньої вільної торгівлі між ними в рамках Угоди про асоціацію. Необхідно зазначити, що нами розглядається «м'який» сценарій, який, крім наведених вище гіпотез, також передбачає, що Британія після виходу з ЄС у стислі терміни встановить новий формат відносин з СOT, а обмеження в її міграційній політиці не матимуть суттєвого впливу на соціально-економічний розвиток в регіоні.

За таких умов значного впливу на розвиток економіки України внаслідок зазначених змін очікувати не варто. По-перше, хоча 49,2% зовнішньоторговельного обороту Великобританії і становлять решта країн ЄС, проте двостороння торгівля між ними припадає в основному на високотехнологічну промислову продукцію та мінеральні ресурси, вся сільгосппродукція (за кодами HS 01–24) складає всього 7,8% їх товарообороту. По-друге, в зовнішньоторговельному обороті України частка Великобританії залишається невеликою, а в структурі торгівлі переважають чорні метали та мінеральні ресурси, щодо яких митні бар'єри були здебільшого відсутні ще до лібералізації в рамках Угоди про асоціацію.

Проведені розрахунки в системі GTAP показують, що трансформація торговельного режиму за вищенаведеним сценарієм матиме незначний вплив на економіку України. Зокрема, ВВП зросте на 0,04% або близько 70 млн. дол. США. Для самих Великобританії та ЄС зміни ВВП також будуть незначними – 0,29% для Британії та –0,06% для ЄС (табл. 2).

Рисунок 1. Динаміка зовнішньої торгівлі Великобританії товарами і послугами з країнами ЄС в 2010–2014 рр., млрд. фунтів стерлінгів

Укладено авторами. Джерела: [7; 8]

Таблиця 2. Динаміка ВВП країн світу за результатами моделювання змін в умовах міжнародної торгівлі при виході Великобританії з ЄС

Країни та регіони світу	Зміна реального ВВП, %
Україна	0,0436
Великобританія	0,2870
Країни ЄС–27	–0,0648
США	0,0075
Швейцарія	0,0029
Китай	–0,0019
Індія	0,0199
Росія	0,0075
Інші країни світу	0,0245

Джерело: власні розрахунки авторського колективу.

На динаміку вітчизняного ВВП позитивно вплине незначне зростання обсягів виробництва сільгосппродукції, в першу чергу, рослинних жирів (0,23%), продукції тваринного походження (0,14%) та цукру (0,11%). Обсяги виробництва за цими товарними групами зростатимуть насамперед за рахунок збільшення експорту до Великобританії для задоволення попиту в сільгосппродукції, що раніше надходила з інших країн ЄС.

Щодо сфери послуг, в Україні очікується зростання будівельних робіт на 0,22%, в першу чергу, за рахунок підвищення внутрішнього попиту зі сторони підприємницького сектору в галузях, виробництво в яких зростатиме (жири та олії, продукти тваринного походження, цукор). Обсяги надання транспортних та фінансових послуг в Україні зменшаться на 0,03 і 0,02%, переважно через падіння їх експорту на 0,06 і 0,16% відповідно.

Натомість за всіма товарними групами промислової продукції матиме місце незначне зменшення обсягів вітчизняного виробництва, насамперед виробів з металів (-0,15%), чорних металів (-0,13%) та електричних машин і обладнання (-0,13%). Це пов'язано з тим, що зміни в умовах торгівлі між Великобританією та рештою країн ЄС призведуть до перенасичення внутрішнього попиту останніх, внаслідок чого внутрішні ціни на продукцію в ЄС-27 знизяться за всіма групами товарів і послуг. У Великобританії та Україні встановлення нової ринкової рівноваги призведе до зростання рівня цін за більшістю секторів економіки (табл. 3).

Як наслідок, цінова конкурентоспроможність товарів і послуг країн ЄС-27 порівняно з вітчизняною продукцією зросте, що призведе до зменшення обсягів сукупного українського експорту та зростання імпорту. В цілому, експорт знизиться на 0,14% (49,1 млн. дол. США), а імпорт зросте на 0,10% (36,6 млн.). Падіння вітчизняного експорту відбуватиметься насамперед за рахунок таких товарних груп як вироби з металу (-0,22%), електричні машини і обладнання (-0,22%), предмети одягу (-0,21%) та інша промислова продукція (-0,21%). Натомість зросте експорт продукції тваринного походження (2,05%) та цукру (1,67%).

Імпорт в Україну зросте здебільшого за рахунок таких товарних груп, як зернові (0,63%), молоко і молочна продукція (0,24%), продукція тваринного походження (0,16%), фрукти та овочі (0,16%). В цілому, негативне сальдо зовнішньої торгівлі України збільшиться на 85,7 млн. дол. США. Варто зауважити, що всі зазначені зміни для вітчизняної економіки будуть хоча і негативними, але незначними.

Динаміка сфери послуг Великобританії визначатиметься падінням як внутрішнього (пов'язаного зі скороченням виробництва за низкою галузей), так і зовнішнього (через зростання внутрішніх цін) попиту на них. Надання фінансових послуг в країні внаслідок дії цих факторів скоротиться на 0,10% (їх експорт – на 0,29%), транспортних – на 0,05% (експорт – на 0,15%). В країнах ЄС-27 спостерігатиметься

Таблиця 3. Зміни внутрішніх цін на товари і послуги в Україні, Великобританії та країн ЄС-27 за результатами моделювання, %

Групи товарів/послуг	Україна	Великобританія	ЄС-27
Зернові культури	0,049	0,829	-0,277
Фрукти, овочі, горіхи	0,055	0,926	-0,328
Жири і олії	0,050	1,374	-0,120
Продукція тваринного походження	0,046	1,304	-0,110
Молоко та молочна продукція	0,038	1,486	-0,083
Цукор	0,026	0,202	-0,068
Риба	0,061	-0,275	-0,150
Готові харчові продукти	0,030	0,742	-0,051
Безалкогольні напої і тютюн	0,032	0,534	-0,049
Інша сільгосппродукція	0,034	0,341	-0,206
Вугілля	-0,015	-0,015	-0,014
Нафта і природний газ	0,010	0,012	-0,009
Інші мінеральні ресурси	0,022	0,045	-0,045
Текстиль	0,013	0,066	-0,053
Одяг	0,011	0,071	-0,051
Вироби зі шкіри	0,011	0,278	-0,042
Деревина і папір	0,008	0,061	-0,059
Хімічна продукція	0,011	0,062	-0,046
Метали	0,016	0,029	-0,046
Вироби з металів	0,017	0,043	-0,053
Транспортні засоби	0,013	0,037	-0,048
Електричні машини й обладнання	0,013	0,042	-0,052
Інша промислова продукція	0,016	0,046	-0,055
Електроенергія	0,028	0,048	-0,049
Фінансові послуги	0,036	0,070	-0,061
Транспортні та телекомунікаційні послуги	0,026	0,057	-0,045
Будівництво	0,022	0,064	-0,062
Інші послуги	0,035	0,103	-0,062

Джерело: власні розрахунки авторського колективу.

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

зворотна тенденція – зростання попиту на зазначені послуги серед галузей переробної промисловості у поєднанні з нарощуванням експорту цих послуг за всіма регіонами світу. Як наслідок, обсяги надання транспортних та фінансових послуг в ЄС–27 зростають на 0,04%. Експорт транспортних послуг зростає на 0,11%, фінансових – на 0,19%. Проте, внутрішній попит на будівельні послуги в ЄС–27 зазнає скорочення, збільшення їх експорту на 0,16% не дозволить уникнути загального падіння обсягів надання цих послуг на 0,03%.

Висновки

Зміни в умовах торгівлі між Великобританією та рештою країн ЄС у разі її виходу з союзу матимуть незначний вплив на економіку України. Деякий позитивний вплив очікується в окремих галузях сільського господарства (тваринництво, виробництво рослинних жирів та цукру), які зможуть наростити обсяги виробництва й експорту, у першу чергу, до Великобританії. Натомість такі галузі промисловості, як чорна металургія, виробництво електричних машин і обладнання та легка промисловість відчують посилення цінової конкуренції зі сторони країн ЄС–27, внаслідок чого обсяги їх вітчизняного виробництва й експорту дещо зменшаться. В зовнішній торгівлі України спостерігатиметься зростання негативного сальдо внаслідок падіння сукупного експорту й зростання імпорту.

Для уникнення можливих негативних наслідків виходу Великобританії з ЄС для зовнішнього сектору вітчизняної економіки доцільним вбачається укладання двосторонньої угоди про вільну торгівлю між Україною та Великобританією для збереження, або навіть посилення, преференційного доступу вітчизняної продукції на британські ринки, який наразі функціонує в рамках Угоди про асоціацію. Також слід дослідити можливості перегляду торговельних положень Угоди про асоціацію за умов виходу Великобританії з ЄС на предмет збільшення рівня відкритості європейських ринків для вітчизняних експортерів. Водночас, необхідно активізувати модернізацію вітчизняного промислового виробництва з метою зростання продуктивності праці та зниження виробничих витрат і кінцевих цін продукції чорної металургії, легкої

та важкої промисловості задля підвищення рівня їх цінової конкурентоспроможності в умовах очікуваного падіння цін на відповідну продукцію європейського виробництва.

Список використаних джерел

1. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами у 2015 році (уточнені дані) / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Андрійчук В.Г. Верифікація наданого Європейським Союзом автономного преференційного торгового режиму та можливості його використання виробничо–експортним потенціалом України / В.Г. Андрійчук // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – № 3. – С. 32–38.
3. Рибаківа Т.О. Сучасний стан торговельно–економічного співробітництва України з Європейським Союзом в процесі євроінтеграції / Т.О. Рибаківа // Економічний вісник університету. – 2015. – Вип. 24(1). – С. 92–98.
4. Шиманська К.В. Аналіз зовнішньоторговельного обороту України в контексті функціонування зони вільної торгівлі з Європейським Союзом / К.В. Шиманська // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2016. – № 2. – С. 111–116.
5. Сібекіна А.Ю. Дослідження впливу ЗВТ з Європейським Союзом на суспільно–економічний розвиток країн / А.Ю. Сібекіна // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – № 3. – С. 135–143.
6. Ільєнко Н.О. Створення зони вільної торгівлі України з ЄС – ефективний захист національних економічних інтересів / Н.О. Ільєнко, Ю.О. Спасенко // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2016. – Т. 22. – № 1. – С. 62–72.
7. Overseas Trade Statistics – Non–EU and EU Trade / HM Revenue and Customs [Electronic Resource]. – Mode of access: https://www.uktradeinfo.com/Statistics/OverseasTradeStatistics/Pages/EU_and_Non-EU_Data.aspx.
8. Trade in goods and services across the UK's international borders / Office for National Statistics [Electronic Resource]. – Mode of access: <https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/internationaltrade>.

УДК: 330.34

О.С. БАДРАК,
к. е. н., регіональний менеджер ТНК «Хаскі», Берлін
А.О. СІГАЙОВ,

д.е.н., професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Новітні фінансові інструменти вирішення екологічних проблем промисловості

Визначено чинники головних екологічних проблем промисловості України. Обґрунтовано матеріальні та фінансові обмеження, що лімітують обсяги виробництва та можливості зниження негативного впливу виробничих процесів на навколишнє середовище. Визначено провідну роль інновацій у способах господарювання, та важливість технологічного оновлення виробничих процесів, орієнтованих на зниження капітало– і ресурсоемності одиниці ВВП. Запропоновано вирішення екологічних проблем промислового виробництва шляхом створення галузевих природоохоронних фондів державного, регіонального і місцевого підпорядкування та впровадження фіскальних інструментів зеленого оподаткування.

Ключові слова: економічний ріст, зелене оподаткування, регіональні та галузеві фонди реконструкції та розвитку, інновації.